

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

**Не остављајући
никога иза себе**

Адекватно становање
и активно укључивање
рањивих друштвених
група у Чачку

Не остављајући никога иза себе

Адекватно становање и активно укључивање
рањивих друштвених група у Чачку

Издавач: Град Чачак

Аутори: Марина Велев и Ивана Кецовић

Фотографије: УНОПС / Сања Кнежевић, Ивана Кецовић, Олгица Данковић, Соња Шпајаковић

Лектура: Данијела Даниловић

Место и година издања: Чачак, 2023.

Публикација је креирана уз финансијску подршку Европске уније. Њена садржина је искључива одговорност Града Чачка и партнера на пројекту и не одражава нужно ставове Европске уније.

Публикација је настала у оквиру пројекта „Не остављајући никога иза себе - Адекватно становање и активно укључивање рањивих друштвених група у Чачку " који је реализовано Град Чачак и партнерству са Градском стамбеном агенцијом, Центром за социјални рад Чачак, Центром за пружање услуга социјалне заштите Зрчак Чачак и удружењем грађана Иницијатива за развој и сарадњу.

Пројекат је финансиран од стране Европске уније у оквиру програма “Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији” који спроводи УНОПС.

Увод

Адекватан смештај је један од првих и основних корака у процесу социо-економског укључивања рањивих група у Србији и заштите њихових људских права. Ипак, без обзира на пружање подршке у овом облику, корисници често остају изложени ризику од сиромаштва и социјалне искључености. Због вишедимензионалне социјалне искључености они остају заробљени у кругу сиромаштва што даље доводи до неодрживости стамбених решења и на крају целог система подршке. Према Савету Европе, социјална инклузија је процес који омогућава онима који су у ризику од сиромаштва и социјалне искључености да добију прилику и ресурсе потребне да у потпуности учествују у економском, друштвеном и културном животу и да постигну животни стандард и услове који се сматрају нормалним у друштву у коме живе.

Пројекат је тежио да пружи **разноврсан сет мера подршке** које обухватају решавање стамбеног питања, подршке запошљавању, едукацију, омогућавање доступности услуга социјалне и здравствене заштите, пружање психолошке и социо-едукативне подршке и помоћ у решавању других изазова када је у питању социјална инклузија осетљивих група на локалном нивоу.

Пројекат је обухватио комбинацију корисника из **5 различитих циљних група** које живе у неадекватним стамбеним условима и ситуацији социјалне искључености: Роми, жене жртве породичног насиља, особе са инвалидитетом и деца и омладина без родитељског старања, који напуштају хранитељске породице или установе социјалне заштите, као и локално социјално угрожено становништво.

Пројекат "Не остављајући никога иза себе - Адекватно становање и активно укључивање рањивих друштвених група у Чачку" је реализовао Град Чачак у партнерству са Градском стамбеном агенцијом, Центром за социјални рад Чачак, Центром за пружање услуга социјалне заштите Зрачак Чачак и удружењем грађана Иницијатива за развој и сарадњу. Пројекат је финансиран од стране Европске уније у оквиру програма **Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији**, који спроводи УНОПС.

Пројекат је реализован у периоду од јула, 2021. године до новембра 2023. године и током овог периода успели смо да постигнемо значајне резултате који су представљени у овој публикацији. У публикацији су представљене и личне приче корисничких породица са циљем подизања свести о проблемима са којима се породице у неповољном положају суочавају и значају овог типа подршке.

Главни резултати пројекта

ЗА УКУПНО 44 ПОРОДИЦЕ ОБЕЗБЕЂЕНИ СУ АДЕКВАТНИ СТАМБЕНИ УСЛОВИ И ПОДРШКА У ВИДУ МЕРА АКТИВНЕ ИНКЛУЗИЈЕ.

Адекватни стамбени услови и мере активне инклузије обезбеђени су за чак 132 грађанина и грађанки Чачка, од чега 84 одраслих особа (52 жене и 32 мушкарца) и 48 деце (22 дечака и 26 девојчица).

Корисници пројекта су 6 породица младих којима је престао смештај у хранитељској породици или установи социјалне заштите (7 укупно рачунајући и породице у другим категоријама које међу члановима имају младе из ове категорије), 8 породица жена жртава породичног насиља (11 укупно када бисмо рачунали и вишеструку рањивост), 13 породица које имају члана који је особа са инвалидитетом (19 породица са чланом који је ОСИ укупно), 12 ромских породица (16 укупно, ако бисмо рачунали ромске породице међу другим категоријама) и 5 породица локалног социјално угроженог становништва,.

СТАМБЕНА РЕШЕЊА

купљено је 14 породичних стамбених објеката од којих су на 13 изведени радови малих поправки

изграђена је вишепородична стамбена зграда са 12 станова и 2 просторије за заједничке активности

реконструисано је или адаптирано 18 породичних стамбених објеката

АКТИВНА ИНКЛУЗИЈА

Укупно 44 породице добиле су донацију у виду **пакета намештаја и уређаја за опремање домаћинства**. Од кухињских елемената, преко шпорета на дрва, електричних шпорета, замрзивача и фрижидера, кревета, ормара, и друге опреме породична домаћинства су опремљена за модеран и функционалан свакодневни живот према индивидуалним потребама сваке породице.

Корисничке породице добиле су **лап топ рачунаре и бицикле**, како бисмо утицали на превазилажење дигиталног јаза и подстакли одрживе видове транспорта у Чачку.

Реализован је програм подршке економском оснаживању посвећен јачању запошљивости крајњих корисника. **Обуке за занимања** је завршило укупно 19 корисника од којих су 14 жене. Одржане су 2 **обуке за покретање посла** са укупно 27 корисника од којих су 17 жене. Одржане су 2 **обуке активног тражења посла** за 25 корисника, од којих је 12 жена. Одржана је једна **обука из пољопривредне производње** за укупно 20 полазника, од којих 10 жена.

Машине и опрема у износу до 3.000 ЕУР по кориснику додељене су са циљем да ојачају или креирају изворе прихода и учине наше кориснике материјално и финансијски јачим. У оквиру ове компоненте 27 породица добило је пластенике, машине и алате, козметичку, фризерску, угоститељску, ИТ опрему друго.

Током пројекта реализован је **програм психо-социјалне подршке**. Тим сачињен од дефектолога, психолога и социолога радио је са члановима свих 44 породице. Кроз индивидуални и групни рад пружали смо психолошке и дефектолошке третмане, саветодавни и терапијски рад, помоћ у учењу за децу. Посредовали смо између корисника и институција социјалне и здравствене заштите. Организовали смо групне едукативне радионице на различите теме и групе подршке. Реализовани су третмани у сензорној соби, спортске активности за децу, превентивни медицински прегледи код гинеколога и педијатра и друге активности.

Реализован је **програм радионица у локалној заједници** са циљем јачања емпатије, солидарности и толеранције. Програм је реализован у локалним школама и обухватио је 114 учесника, од чега 51 дечак и 63 девојчице, ученици старијих разреда.

КУПОВИНА ПОРОДИЧНОГ ДОМАЋИНСТВА

У оквиру пројекта 14 породица је добило адекватно стамбено решење кроз куповину породичне стамбене куће или стана, од којих су на 13 изведени радови малих поправки. Власник куће постало је 9 ромских породица, 3 породице жена жртава насиља (од којих једна ромска породица која има чланове који су особе са инвалидитетом) и 2 локалне социјално угружене породице, обе једнородитељске које чине мајке са више деце.

Нас четири жене ћемо заједно, па како нам буде

Мени сви кажу – ти си луда, али ја терам своје и не дам се. Мој брат се оженио, изродио три ћерке, жена му је психички оболела и тукла их је, па су им одузели децу. Сирота деца, она никад нису крива.

Док нисам имала своју кућу имала сам услове да узмем под старатељство само једну. Узела сам најмлађу, која има четири године и ја сам јој сада старатељ. Бринем о томе да редовно иде у вртић и код лекара. Нас две о свему причамо и радимо све заједно. Учим је да се бори за себе и да сам ја увек ту за њу.

Најважније смо решили. Добили смо кућу и сређена нам је, остало је још неке ствари да променимо, али полако. Стигао је и пластеник, земљу смо припремиле и на пролеће садимо поврће.

Сада када имам кућу, чекам да ми одобре да узмем и старије сестре које имају девет и седам година – да буду деца заједно коначно и да имају барем свој мир, а ја ћу се трудити док сам жива да бар имају оно основно.

Ја сам сама, немам мужа, а данас пуних 43 године! Увек сам била борац, никад се нисам предавала. Ја не умем себи да кажем: "Стани!". Нема за мене стајања, мучим се, трудим се, али знам за шта живим – за ову децу која, иако их нисам родила, као да су моја.

Нас четири жене ћемо заједно, па како нам буде.

Немамо више страх од мрака

Кад смо преузели кључеве и ушли у кућу која нам је купљена, мој син је занемео. „Па мама, да ли је могуће да је ово наше?“ Верујте, ни сама нисам веровала. Има своју собу и телевизор у њој – нисам могла да верујем да ћу доћи дотле да он има један телевизор у својој соби, а ја на миру у другој да гледам нешто што ме интересује.

Знате ли шта ми је највећи утисак? Мој син се јако плашио мрака раније, а сада оде у своју собу и заспи сам. Чудо једно, уопште се више не плаши. Тешко смо живели, свашта је и то дете доживело у насилној породици.

Јако су ми се допале радионице које сам похађала – проговориш са женама које су сличне проблеме имале, поделиш своју муку, буде ти лакше кад знаш да ниси сама и да се то што се дешавало није само теби догодило. Тешко је бити жена, немати разумевање у породици, трудити се да одгајиш дете и да га заштитиш од свађа и насиља. Да не слуша и не осети све што се дешава око њега.

Сада имамо свој мир и више нико неће доћи да нас узнемирава. Ујутру, устанем, одем на посао, он остане да спава – пробуди се сам и узме доручак. Сада креће у други разред, пиле моје.

Кућа се налази на селу, па сам прошла и обуку за пољопривредну производњу. Добила сам и пластеник опрељен системом за наводњавање и фрезу. Само мало да нађем времена, па планирам и баштицу да засадим, да имамо за нас, довољно. Полако, успећемо ми све – сада имам воље да окренем нови лист, да се трудим да заједно напредујемо.

Време је за радост и опуштање

Кад сам била мала стално сам пролазила поред те прелепе куће у селу и загледала је. Ко би рекао да ћу једног дана ја у њој живети? Имам две ћерке, старија има 14 година, права тинејџерка, млађа има 10. Скакале смо од среће када ми је И. јавила „Добила си кућу!“ Никад нећу довољно моћи да кажем хвала колико ми је та жена била ветар у леђа и колико ми је живот променила. Тај људски однос, разумевање, кад видите да је некеме стало до вас и да вас разуме, то је непроцењиво. Ја тај приступ нисам очекивала, јер је мој живот био такав, да га и најгорем непријатељу човек не пожели. Никад у фрижидеру нисам имала ништа, колико деци ручак да скувам. Једном је донео пуне кесе, риба, вино, салата, ја сам се одушевила, помислила сам коначно ћемо ручак имати да ваља! Спремим ону рибу, зачинила је, цела кућа мирише. Ставим на сто, таман и ја и дете да седнемо, он нас пита: „А где сте ви пошли? Ја кад завршим, за вас ако остане!“ Ко ме сам се год пожалила, нико ми није веровао. Према свима је био диван, осим према нама.

Увек сам била борац и гледала унапред. Колега ми је јавио за конкурс и инсистирао да се пријавим, уопште нисам веровала да је могуће да је добијем. Кућа је сада реновирана, прошла сам и курс за масера и добила опрему да отворим сопствени салон. Схватила сам, ја обожавам то да радим. Жена из студија у ком сам похађала обуку много ме је научила, чак и сада када одем у студио она каже „Д. покажи им“. Верује у мене да знам тај посао и сигурна сам да ћу то одлично радити. Мојим сам девојкама убацила оно светло за журке у собу па да деца окупљају друштво, да ми се чује музика и радост у кући!

пре радова

после радова

РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОРОДИЧНОГ ДОМАЋИНСТВА

У оквиру пројекта 18 породица је добило адекватно стамбено решење кроз реконструкцију, санацију или адаптацију породичне стамбене куће или стана. На овај начин побољшани су услови живота 11 породица које имају члана који је особа са инвалидитетом (12 укупно рачунајући породице са особом са инвалидитетом у другим категоријама у оквиру ове компоненте), 3 ромске породице (укупно 4 рачунајући ромске породице у другим категоријама), 3 породице локалног социјално угроженог становништва и 2 породице ке спадају у групу жене жртве породичног насиља.

Кад ти људи прирасту срцу

Кажем супрузи: „Види конкурс“. Супруга каже: „Нема шансе кад нам је ко било шта дао?“. Али, преварила се и драго ми је да јесте. Знате ли шта ми је од свега што смо добили највише значило? Људи. Људи који су сам нама контактирали, обилазили нас, е то се не може никако заборавити. Прирасли су ми срцу, а ја нисам човек који некога олако пушта близу. Није ни чудо, обзиром на то какав нам је живот.

Мој старији син има 19 година и тежак облик аутизма. Не реагује ни на шта, не прича и увек неко мора бити крај њега. Много је тешко бити родитељ и никако не успевати да допреш до свог детета. Будиш се и лежеш са мишљу: “Само да ме здравље послужи, док је мене и он ће имати неког да о њему брине“. Млађи син је сад завршио први разред, право немирно дете, радознали дечак. Због њих морамо и супруга и ја да будемо снажни и да не потонемо. Кад се сетим свог, сад већ прошлог, живота писао сам поезију, звали су ме „млади Дис“. Седам, осам романа сам започео, ко би рекао да ће живот овакве изазове да ми приреди?

Нама је кућа реконструисана, добили смо и намештај и белу технику да све употпунимо. Радимо сублимациону штампу на шољама, мајицама. Трудимо се колико год можемо да нам тај посао не пропадне јер од тога живимо. Са новим машинама остварићемо жељу да фотокоприницу претворимо у даротеку. Прошли смо обуке за *Корел* и *Фотошоп* и жена и ја кроз пројекат. Обоје смо стекли драгоцену знање. Колико год да сам знао пре тога ипак је другачије кад те неко води кроз читав процес. Борићемо се, нема нам друге.

Имам воље и хоћу још да учим

Питате ме како сам? У надници сам, берем малине, добро сам ваљда. Имам 27 година и три сина: 9 година, 5 година и најмлађег од 17 месеци. Чува их бака док ми радимо, а радимо и по 15 сати, само да њима приуштимо основно. Скупљамо и секундарне сировине, деца нам помажу. Држимо се заједно, па је живот лакши.

Прошла сам обуку за фризера и много ми се допало. Переш косу, увијаш, причаш са оним женама па свашта паметно чујеш, исмејеш се и лакше ти буде. Много ми се свидео тај посао! Мој муж је добио цепач за дрва, мислим да ће нам сваки дан посла са цепачем донети пуно више него надница или сакупљање сировина.

Верујте, ми смо презадовољни, кућа нам је обновљена и добиили смо намештај. Сада могу и цвеће да посадим, па да седнем, скувам кафу и кажем себи: "Еј ово је твоје!". Срећна сам што моја деца имају нормалан кревет, ормар, радни сто, бицикле и лап топ, као сва друга деца. Имам воље у себи, хоћу да учим, да идем напред, да овај живот употребим најбоље што могу.

Муж је ишао и на обуку за пољопривредну производњу па планирамо и да крај куће посадимо баштицу. Другачије је ипак кад га ти посадиш и негујеш, па деца имају нешто здраво, непрскано, да поједу. Мора човек да се бори и да иде напред и да са оним што има око себе нађе неку радост. Мени су моја деца радост највећа и због њих ћу и да радим и да се трудим док сам жива.

Оптимизам мора да живи у човеку

Имам 38 година и пензионер сам, као и моја мајка и отац са којима живим. Активан сам у два удружења особа са инвалидитетом, члан сам УО Друштва за церебралну парализу Чачак, пишем песме и корисник сам услуге персоналне асистенције.

Не може човеку да буде јасно са чиме се боримо док, једностравно, не седне сам у колица. Где год да пођем раскрснице и ивичњаци – немогуће их је прећи. Ући у пошту, банку, у било коју установу, немам како, осим да ме неко пренесе до шалтера.

Ја сам седми и осми разред, као и целу средњу школу, завршио из болнице за лечење неуромишићних болести. Замислите како је то провести целу своју рану младост у болници. Нисам потонуо, са ортаком сам купио пакерицу за прашкасте материјале па смо паковали прашак за пециво, алеву паприку, зачине. Тако сам стекао услов за пензију. У слободно време радим као радио аматер и пишем поезију. Због тога ме је највише обрадовало када сам добио лап топ и штампач.

У кући смо заменили столарију, окречили, купатило је реновирано и прилагођено и мени. Уграђени су нам прозори које и ја могу да отворим и затворим. Пре сам могао само да седим и гледам кроз њих. Оптимизам мора да живи у човеку, јер да није њега не могу ни добре ствари да се дешавају. Ја се целога живота борим и сада су се коначно добре ствари и мени догодиле. Седим у својој соби, све мирише на ново, одмах човеку дође нека снага и мисли су му другачије.

ДОДЕЛА СТАНА НА КОРИШЋЕЊЕ

У оквиру пројекта изграђена је вишепородична стамбена зграда у којој је 12 породица добило стан на коришћење на период од 5 година уз плаћање непрофитне закупнине. Кров над главом добило је 6 породица младих којима је престао смештај у хранитељској породици, 4 породице чији чланови су жене жртве породичног насиља и 2 породице са члановима који су особе са инвалидитетом. Многе од ових породица спадају у вишеструко рањиву популацију, па се може рећи и да је укупан број породица са особом са инвалидитетом 5, док је 6 жена жртава породичног насиља и 3 ромске породице.

Бољи живот

Браћа и ја смо остали без родитеља рано. Мајка нас је напустила када сам имала 4 године, а отац је касније преминуо. Центар за социјални рад у Чачку је пронашао старатељску породицу у којој нам је било лепо, али били смо тамо три месеца. Жена која нас је прихватила је имала ћерку и остала је трудна и схватила да би јој петоро деце било много. Морали смо да одемо у дом за незбринуту децу.

У међувремену, док смо нас троје били тамо нераздвојни, другарица из мог одељења покренула је акцију. У ту акцију су се укључили наши другови из школе и цео град Чачак и сакупили новац и реконструисали и опремили нашу кућу. Центар за социјални рад је пронашао старатељку и после месец дана ми смо били враћени у породичну кућу. Ту смо били срећни, успела сам и да завршим и факултет. Међутим срећа нам је још једном окренула леђа, кућу смо изгубили у поступку реституције и срушена је.

Убрзо након факултетета запослила сам се и упознала свог тадашњег партнера са којим сам добила ћеркицу. Из те ванбрачне заједнице која је била све више токсична и дисфункционална и за мене и дете коначно сам се одвојила заједно са дететом и започела нови живот.

Овај пројекат је у мени поново пробудио наду да постоје људи којима је стало до нас. Осетила сам неку врсту социјалне заштите. Која ми је дала сигурност јер више не живим са својим дететом као подстанар. Завршила сам и курс за програмирање и добила лап топ, како бих могла да радим додатни посао од куће. Сада верујем у могућност да детету и себи пружим бољи живот.

Затворим врата и имам свој мир

Било нас је шест сестара у продици, живели смо у кући без струје и воде. Отац је био насилан и никад мира нисам имала. Када сам се удала из насиља сам отишла у друго насиље. У једном сам тренутку пала у депресију и нисам била у стању ни да се устанем, детету ручак да направим.

Мој син је имао 8 година, када сам једног дана устала, покупила наше ствари и отишла. Отишла сам на улицу, али само да одем да нас нико никада више не повреди.

Добили смо овај стан на коришћење, кажу на пет година, па још три. Када смо ушли, мој син је закључао врата и рекао: „Мама, сада нико више неће да дође да нас дира“. Легао је онда на нови кревет и одмах заспао. Радим два посла, одувек, ништа ми за њега није тешко. Он има 12 година и ми се све договарамо као два одрасла човека. Научио је све сам, и да скува ручак и да опере веш, али најважније да ме дочека са осмехом кад уђем на врата. Колико сам се изненадила да имамо право на намештај. Обрадовали смо се и скакали од среће, верујте! Живели смо у стану у ком нисмо имали ни грејање.

Планирам на овој мојој тераси да посадим лозицу једну љубичасту, да ми буде лепо. Овде у насељу има много деце, па сам пребацила и ја дете у школу у насељу да му буде ближе. Кад се ужели старих другара седне на бициклу и оде код њих. Полако ствари долазе на своје. Прошла сам и обуку за педикир и маникир и добила опрему да могу да кренем да радим приватно, сигурна сам, оваква упорна и тврдоглава да ћу успети у том послу.

Живот у својим рукама

Одрастао сам у хранитељској породици, за мене јединој коју знам. Са пуно љубави и пажње мојих родитеља. Никад се нисам жалио јер знам да од тога нема ништа. Ако сам не узмеш живот у своје руке, нико то неће урадити уместо тебе. Видео сам конкурс, пријавио се, нисам имао велика очекивања, а нисам друго ни тражио.

Већ је неко време прошло како сам се осамосталио, радим, и обезбедио сам себи основне ствари за живот. Сада сам добио стан на коришћење – ја сам презадовољан! За мене, више него довољно, неко време не морам да бринем, моћи ћу да уштедим и када прође период закупа надам се да ћу имати за нешто своје, а надам се и за породицу када за то дође време.

Мој стан се налази у насељу где су све социјални станови, али то не смета. Зграда је лепа и фин комшилук, упознао сам све комшије захваљујући томе што имам нешто алата, а то се лако прочује. Свакоме нешто могу да помогнем, поставим гарнишну, косимо травњак, и тако се упознајмо и дружимо. Надам се само да ћу успети да задржим стан што је дуже могуће.

Остале су још неке ситнице да се среде, да још мало уредим по својој вољи, али полако. Кад имаш здравље и позитиван став – све можеш! Радим, добро ми је на послу – слажем се са колегама и трудим се максимално да мој живот иде у неком добром правцу. Када чујем неке пријатеље да се жале, те ово ми фали, те оно. Насмејм се и кажем: “Људи ви не знате шта су проблеми, и боље је да не сазнате”.

ПАРТНЕРИ НА ПРОЈЕКТУ

Град Чачак

Носилац пројекта је Град Чачак. Чачак је административни, привредни, медицински, образовни и културни центар Моравичког управног округа. По Уредби Владе Републике Србије о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе разврстан је у прву групу развијености јединица локалних самоуправа у Србији. Чачак, без обзира што је привредно развијен град, представља средину где је све више присутна депопулација, као и у бројним другим градовима сличне величине. Због тога, Град овај пројекат посматра као једну од важних активности у погледу инвестиције у људски капитал и услуге које имају за циљ да омогуће грађанима и грађанкама да учествују у привредном и друштвеном животу и тако у потпуности остварују свој потенцијал. Као такав пројекат доприноси стабилном и одрживом развоју Града.

Градска стамбена агенција

Градску стамбену агенцију је основао Град Чачак 2005. године. Агенција је имплементациони партнер Града на пројектима стамбене градње и збрињавања и успешно сарађује са Градом Чачком. Градска стамбена агенција је током година реализовала бројне пројекте који се односе на изградњу преко 170 станова за социјално угрожена лица, углавном избегла лица, Роме, самохране мајке, ОСИ и ИРЛ. Агенција је током година успешно реализовала пројекте финансиране од стране УН Хабитата, ЕУ и Владе Републике Италије, Светске банке и Стамбене агенције РС.

Центар за социјални рад Чачак

Центар за социјални рад у Чачку основан је 1959. године. Центар је кључна установа у области социјалне заштите задужена за планирање, координацију и развој социјалне заштите на локалном нивоу. Од 2021. године све службе центра уселиле су се у нов радни простор на адреси Пиварска 1. Особље Центра има висок ниво стручног знања, као и познавање социјално рањивог становништва и њихових потреба, права и обавеза из домена социјалне заштите.

ЦЕНТАР
ЗРАЧАК
ЧАЧАК

Центар за пружање услуга социјалне заштите Зрачак Чачак

Оснивач установе Зрачак је Град Чачак. Зрачак заузима површину од 1500 м² са комплетно опремљеним радионичарским просторима, салом за физиотерапију, кабинетима, инструментима, сензорном собом, хидромасажним блоком, док се у дворишту налазе теретана, терен са антитрауматском подлогом и спортска сала. Зрачак пружа 4 лиценциране услуге: Дневни боравак за децу, омладину и одрасле са сметњама у развоју, Лични пратилац, Персоналну асистенцију и Помоћ у кући. Зрачак је реализовао више пројеката које су финансирани ТИКА, НИС, Министарство надлежно за демографију и становништво, Министарство правде итд.

Иницијатива за развој и сарадњу

Удружење грађана Иницијатива за развој и сарадњу, ИДЦ, је непрофитна организација посвећена социјалном и економском укључивању рањивих категорија становништва и заштити њихових људских права. Удружење је званично регистровано 2007. године и током година је обезбедило преко 200 стамбених решења, више од 2.300 особа прошло је кроз програме економског оснаживања, док је преко 2.000 људи добило правну помоћ или подршку, кроз пројекте финансиране од стране ЕУ, немачких донатора, и других. Удружење се бави пружањем хуманитарне помоћи, развојем социјалног предузетништва и социјалних услуга.

INITIATIVE FOR
DEVELOPMENT &
COOPERATION

Не остављајући никога иза себе

Адекватно становање и активно укључивање рањивих друштвених група у Чачку

Издавач: Град Чачак

Аутори текста: Марина Велев и Ивана Кецовић

Фотографије: УНОПС / Сања Кнежевић, Ивана Кецовић, Олгица Данковић, Соња Шпајаковић

Лектура: Данијела Даниловић

Место и година издања: Чачак, 2023.

Публикација је креирана уз финансијску подршку Европске уније. Њена садржина је искључива одговорност Града Чачка и партнера на пројекту и не одражава нужно ставове Европске уније.

Публикација је настала у оквиру пројекта „Не остављајући никога иза себе - Адекватно становање и активно укључивање рањивих друштвених група у Чачку“ који је реализовано Град Чачак и партнерству са Градском стамбеном агенцијом, Центром за социјални рад Чачак, Центром за пружање услуга социјалне заштите Зрачак Чачак и удружењем грађана Иницијатива за развој и сарадњу.

Пројекат је финансиран од стране Европске уније у оквиру програма “Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији” који спроводи УНОПС.

